deikos piliakalnio, už Kriveikiškių kaimo, pačiame terasos iškišulio gale šalia Kernavėlės upelio rastas penktas Kernavės piliakalnis. Jo vakarinis pietvakarinis ir pietinis šlaitai leidžiasi į Neries ir Kernavėlės slėnį, jie statūs, 20-22 m aukščio. Šiaurėje, nuo aukštumos 4 m aukščio pylimas, rytuose - griovys, kurio dugnu iš gretimos kūdros teka vanduo. Rytinis šlaitas nuožulnus, tik 7 m aukščio. Aikštelė mažytė, 11 m ilgio šiaurės-pietų kryptimi ir 5 m pločio, nuolaidėja į pietus. Piliakalnio aikštelėje šiauriniame šlaite ir papėdėje ištirta 15 $m^2$ tranšėja - pylimo pjūvio. Pylimo viršūnėje aptikta stambi, apdėta akmenimis stulpavietė ir molio tinko juosta. Supiltiniame priemolyje rasta viena grublėtu paviršiumi ir kelios žiestų puodų šukės. Piliakalnis, matyt, buvo žvalgybinės paskirties ir XIV a. gynė Kernavės pilių prieigas. Apie 30 m į šiaurės rytus nuo piliakalnio pastebėtas arimo suardytas kultūrinis sluoksnis su XIV-XV a. žiesta keramika.

Neries slėnyje prie Ardiškio, pirmoje terasoje, apie 200 m į vakarus nuo pilkapyno ir apie 40 m į rytus nuo Neries, 100x50 m plote, aptikta neįtvirtinta gyvenvietė. Trijuose šurfuose rastas iki 1 m storio kultūrinis sluoksnis su grublėta ir žiesta su bangelės ornamentu keramika, geležies gargažėmis. Gyvenvietė datuojama I m.e. tūkst. antrąja puse - II tūkst. pradžia.

Algimantas Merkevičius (jaun.)

## PRIENŲ RAJONO ARCHEOLOGIJOS PAMINKLŲ ŽVALGYMAS

1988 m. MMT žvalgė Prienų rajono archeologijos paminklus. Aplankyta daugiau kaip 80 objektų, iš kurių 52 buvo archeologijos paminklų sąrašuose. Paaiš-

kėjo, kad 8 iš jų nėra archeologijos paminklai (į sąrašą pakliuvo kaimų kapinaitės). Ekspedicija atrado dar 5 archeologijos paminklus.

Nustatyta tikroji Bagrėno kapinyno vieta. Iki ekspedicijos saugotos Bagrėnų kaimo kapinės. Kapinynas surastas 1962 m., Broniui Strumylai smėlio kalvelėje kasant griovį. Šiuo metu kapinynas jau Prienų miesto ribose ir yra tarp kelio ir autoserviso. Pasak B. Strumylos, degintiniai kapai buvo apie 0,5 m gylyje. Į EM patekę įmoviniai kirviai ir 2 peiliai datuojami X-XII a.

Lokalizuoti Pieštuvėnų kaimo pilkapiai, laikyti sunaikintais. Jie yra Stakliškių girininkijos 4 kvartalo centrinėje dalyje, abipus kelio Stakliškės-Kalviai, 0,4 km į vakarus nuo Alšios ežero vakarinio kranto. Pilkapiai labai apnaikinti tiesiant kelią, sodinant mišką, kasinėjant įvairiems senienų ir lobių mėgėjams. Išliko 11 pilkapių, kurių sampilai 0,3-0,5 m aukščio ir 7-12 m skersmens.

Į "Sąrašą" įrašyta 1962 m. MA Istorijos instituto žvalgyta senovės gyvenvietė. Ji yra Prienų miško pramonės ūkio, Birštono girininkijos 74 kvartalo pietrytiniame kampe, Nemuno dešiniajame krante, Nemuno ir Krioklės (Kolono) santakoje, abipus Krioklės upelio. Didesnė jos dalis yra į rytus nuo upelio, pakilumoje. Dalis gyvenvietės ariama, dalis - apsodinta pušelėmis. Joje rasta titnago skaldos, keramikos lygiu ir brūkšniuotu paviršiumi. 1962 m. aptiktas svidrinis antgalis, žeberklų ašmenėlių, retušuotų skėlčių.

Į archeologijos paminklų sąrašus įrašyti dar 2 piliakalniai. Vienas iš jų, laikytas jau sunaikintu (LAAT.2. - P. 34), yra Verknės ir Nakupio (Narupės) santakos vakarinėje dalyje, 0,7 km į šiaurę nuo kelio Prienai-Jieznas, pailgos kalvos rytinėje dalyje. Jo aikštelė trikampė, 55 m rytų-vakarų ir 74 m šiaurės-pietų kryptimi. Iš vakarų piliakalnį siekia šalia esanti siaura, 3-15 m pločio kalva, nuo kurios jis atskirtas 3 grioviais ir 2 pylimais. Pylimai nuo aikštelės pusės - iki 0,5 m, o nuo gretimos aukštumos - iki 1 m aukščio. Piliakalnis apaugęs medžiais ir krūmais.

Dalis aikštelės nuslinkusi į Verknę. 1953 m. piliakalnį lankė MA Istorijos institutas. Jundeliškių kaimo piliakalnis anksčiau vadintas pilimi (VAK, 72/144).

Aptiktas piliakalnis ir Noreikiškių kaime, Alšios upės kairiajame krante, 0,75 km į vakarus nuo Alšios ir Juodupio upių santakos, 0,04 km į šiaurę nuo Noreikiškių I piliakalnio (juos skiria tik dauba). Piliakalnio aikštelė apie 30x30 m dydžio, nuo gretimos pailgos kalvos atskirta 10-12 m pločio ir iki 2 m aukščio pylimu bei apie 40 m ilgio ir iki 2 m gylio grioviu. Gretima pailga kalva, kaip ir piliakalnis, apsupta daubų, leidžiasi žemyn ir maždaug už 50 m nuo piliakalnio joje pastebėta griovių bei pylimų pedsakų. Piliakalnio aikštelėje aptikta brūkšniuotos keramikos šukelė.

Ekspedicija aptiko keletą senovės gyvenviečių prie piliakalnių, surinko naujų žinių apie žinomus bei sunaikintus archeologijos paminklus bei paskirus radinius. Norint nustatyti daugelio objektų paminklinę vertę, reikalingi archeologiniai kasinėjimai.

Vladas Statkevičius

## ŠILALĖS RAJONO PAMINKLŲ ŽVALGYMAS

Besikalbant su žmonėmis, bendraujant su kraštotyrininkais ir vaikštant po rajono laukus, per 25 metus surinkta daug žinių ir daiktinių įrodymų (archeologinių radinių ir kt.) apie anksčiau archeologams nežinomus archeologijos paminklus. Iš jų jau 34 įrašyti į kultūros paminklų sąrašą. Šiame darbe daug padėjo šilališkiai K. Lovčikas, V. Beinoras, B. Garalevičienė, Z. Dargevičius ir kiti kraštotyrininkai.

Taip besidarbuojant, atrasti Dulkių Lauko, Galvyčių, Gedminiškių, Gulbių, Gudirvių, Jaunadavos, Juodainių, Kaušų, Keberkščių, Klabų, Kvėdarnos, Lingių, Obelyno, Padievaičių, Pajūrio, Paragaudžio, Pilsūdų,